

Miskolci Törvényszék

101./B.K.701.548/2020/17. szám

A Miskolci Törvényszék a dr. Kocsis Tamás Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Kossuth tér 13-15. szám alatti székhelyű, ügyintéző dr. Kocsis Tamás ügyvéd) által képviselt

felperesnek, dr. Balogh Beáta kamarai jogtanácsos által képviselt **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal** (3525 Miskolc, Városház tér 1. szám alatti székhelyű, levelezési címe: 3530 Miskolc, Mindszent tér 4. szám) alperes ellen hulladékgyűjtési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított peres eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A bíróság alperes 2020. augusztus 27. napján kelt BO/32/02923-2/2020. számú határozatát megsemmisíti, alperest új eljárás lefolytatását kötelezi.

Az eljárás során felmerült 30.000.- (harmincezer) forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A bíróság a becsatolt közigazgatási iratokból, valamint a per egyéb adataiból az alábbi tényállást állapította meg a perben:

- [1] A [redacted] külterület [redacted] hrsz.-ú „kivett bányatelep” megjelölésű ingatlan 2000. január 13. napjától 2018. december 14. napjáig néhai [redacted] tulajdonában állt. [redacted] közjegyző által lefolytatott hagyatéki eljárásban hozott, 2019. augusztus 21. napján jogerőre emelkedett [redacted] számú hagyatékátadó végzés alapján az ismert törvényes örökösök általi visszautasítás következtében az ingatlan a Magyar Állam tulajdonába került. A Magyar Állam képviseletében a tulajdonosi jogokat felperes gyakorolja. A hagyatéki eljárás lefolytatását követően felperes az ingatlan birtokába 2020. június 9. napján került. A birtokba lépést megelőzően felperes a hivatkozott ingatlanon tevékenységet nem végzett.
- [2] Alperest 2020. február 27. napján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal arról tájékoztatta, hogy a perrel érintett ingatlanon, a volt galvánüzem területén az általuk lefolytatott helyszíni ellenőrzés során szakszerűtlenül tárolt vegyi anyagokat találtak.
- [3] Alperes 2020. március 9. napján helyszíni ellenőrzést tartott a hivatkozott ingatlanon és megállapította, hogy ott ismeretlen eredetű vegyi anyagok, illetve egyéb hulladékok találhatóak.

- [4] Alperes 2020. augusztus 5. napján hivatalból közigazgatási hatósági eljárást indított, melyről BO/32/02922-1/2020. számú végzésével tájékoztatta felperest. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján alperes megállapította, hogy a i .-ú ingatlan a Magyar Állam tulajdonában áll, a tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét felperes útján gyakorolja.
- [5] A felperes 2020. július 8. napján környezetkárosítás büntett megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen büntetőfeljelentést tett, melyben előadta, hogy néhai örökgyógyó, mint a felperesi ingatlan korábbi tulajdonosa, utolsó lakcíme és a 2015. december 15. napján megszűnt ' utolsó székhelye megegyezik, ismert főtevékenysége a galvanizálás technológiájához kapcsolódó fémfelületkezelés volt. A társaság tagjai, továbbá vezető tisztségviselői között az örökgyógyó, valamint hozzátartozóiként a hrsz.-ú szomszédos ingatlan tulajdonosai egyaránt megtalálhatóak ezen időszakban, ezért megalapozottan feltehető, hogy a környezetet veszélyeztető hulladék termelése, elhelyezése és az azzal való szabálytalan hulladékgazdálkodás a . tagjaihoz és vezető tisztségviselőihez köthető. Az Ózdi Rendőrkapitányság a 2020. szeptember 10. napján kelt 05070/1356-12/2020.bü. számú határozatával a nyomozást megszüntette, azonban a felperes által előterjesztett panasz alapján az Ózdi Járási Ügyészség 2020. október 15. napján kelt B.1514/2020/4. számú határozatával az Ózdi Rendőrkapitányság büntetőeljárás megszüntetéséről rendelkező határozatát hatályon kívül helyezte.
- [6] Alperes a 2020. augusztus 27. napján kelt BO/32/02923-2/2020. számú határozatával felperest, a hrsz.-ú ingatlan tulajdonosi jogkörét és feladatait ellátó szervezetet, mint hulladékbirtokost intézkedések megtételére kötelezte. Az intézkedési felhívás a hulladék szelektálására, illetve nyilvántartására, ezt követően veszélyes, illetve nem veszélyes hulladékok átvételére jogosult szervezet részére történő átadására, illetve az elszállítás bejelentésére, annak dokumentálására, a földtani közegből és a felszín alatti vizekből történő mintavételre irányult. A határozat indokolásában előadta, hogy felperes, mint a közhiteles ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosi jogok gyakorlója és mint a hulladékok birtokosa lett kötelezve. Megállapította továbbá, hogy a hulladékok – köztük a veszélyes hulladékok – megfelelő műszaki védelem nélkül történt elhelyezése veszélyezteti a környezetet, ezért intézkedések megtételére van szükség. A határozatában hivatkozott a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Hgtv.) 12. § (1) bekezdésére, 2. § (1) bekezdés 24. pontjára, 31. § (1) bekezdésére, a 84. § (1) bekezdésére, valamint a közigazgatási szabályszegések szankcióinak átmeneti szabályairól, valamint a közigazgatási eljárásjog reformjával összefüggésben egyes törvények módosításáról és egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről 2017. évi CLXXIX. törvény 1. § (2) bekezdésére, 2. § (1) és (2) bekezdésére.
- [7] Felperes az alperes határozatával szemben a törvényes határidőn belül kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen kérte alperes határozatának a megsemmisítését a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján, másodlagosan pedig a határozat hatályon kívül helyezését a Kp. 92. § (2) bekezdésének megfelelően. Hivatkozott arra, hogy alperes megsértette a Hgtv. 2. § (1) bekezdés 32. pontját, a 3. § (1) bekezdés e) pontját, a 32. § (1) bekezdését, illetve a 62. § (2) bekezdését, továbbá a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Ktv.) 102. § (5) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 7:96. § (1) bekezdése, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 62. § (1) bekezdése rendelkezéseit. Előadta, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések értelmében a jogellenes

hulladékgazdálkodással érintett ingatlan későbbi tulajdonosának, későbbi birtokosának felelőssége csak végső esetben, a kötelezéskor figyelembe nem vehető személy vagy szervezet hiányában állapítható meg. Ezt megelőzően felelősségre kell vonni a korlátalanul és egyetemlegesen felelős, jogutód nélkül megszűnt gazdálkodó szervezet valamennyi tagját és vezető tisztségviselőjét. Hivatkozott arra is, hogy ha a hagyatéki eljárásban kerül az új tulajdonosához az örökölt felelősség, akkor sem haladhatja meg a helytállási kötelezettség az általa megszerzett hagyaték értékét. A hulladékgazdálkodási, környezetvédelmi terhek megléte sem eredményezhet az örökös számára többlet terhet. Az a tény kétséget kizáróan igazolható, hogy a veszélyes hulladék nem tőle származik, az a birtokba lépéskor már a megörökölt ingatlanon volt. Felperes álláspontja szerint a Hgtv. rendelkezései értelmében a Ptk. és a Ktv. egyaránt mögöttes szabályozásnak tekintendő, a jogszabályok alapján pedig alátámasztott, hogy az ingatlan használójának a felelőssége mögöttes. A Hgtv. 61. § (5) bekezdése mentesülési jogot biztosít, amennyiben az ingatlant használó beazonosításra alkalmas módon megnevezi a hulladékot jogellenesen elhelyező személyt vagy szervezetet és vele szemben a jogellenesség tényét bizonyítja. Felperes szerint alperes az Ákr. 61. § (1) bekezdése értelmében tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, a megszűnt gazdasági társaság felelősségét nem tisztázta, továbbá azt a kérdéskört sem járta körbe, hogy a birtokba lépést megelőzően a felperesi ingatlan őrzése kinek a megbízásából valósult meg.

- [8] Alperes védiratában kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását. Álláspontja szerint a felperes keresete megalapozatlan, a hulladék birtoklásának tényét felperes érdemben cáfolni nem tudta. Az, hogy felperes az ingatlan birtokába a tulajdonszerzést követő több mint egy éves időtartam után került, azt mutatja, hogy felperes nem a felelős, jogazonosító módjára járt el, akadályoztatását nem igazolta. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy a Hgtv. a hulladék birtokosra a hulladékgazdálkodás hangsúlyos szereplőjeként tekint, és kötelezettséget ró rá. A felperesi állásponttal szemben a hulladék termelője csak abban az esetben vonható felelősségre, ha létező jogalanyról van szó. A 2015. december 15. napján jogutód nélkül megszűnt, így a közigazgatási kötelelem alanya nem lehet. Alperes álláspontja szerint a perben a Ktv. szabályai nem lehetnek relevánsak, kizárólag a Hgtv. rendelkezései. Felperes nem igazolta kétséget kizáróan, hogy a nevesített hulladékok a .. tevékenységéből származnak, mindössze vélelmezte azt. Álláspontja szerint a Hgtv. 61. §-a perbeli esetre nem alkalmazható, hiszen a hulladékok a keletkezésük helyén lehelők fel. Utalt a Kp. 78. § (4) bekezdésében foglaltakra, arra, hogy a közigazgatási eljárásban felperes felhívásra nyilatkozatot nem tett.

A felperes keresete az alábbiak szerint megalapozott:

- [9] A Kp. 85. § (1) és (2) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.
- [10] A Kp. 89. § (1) bekezdés alapján a bíróság a jogsértést – a kereset alapján vagy hivatalból – megállapítja,
- a közigazgatási cselekményt megváltoztatja, megsemmisíti, hatályon kívül helyezi, illetve az általános hatályú rendelkezésnek az ügyben való alkalmazását kizárja,
 - szükség esetén a közigazgatási cselekmény megsemmisítése, hatályon kívül helyezése, illetve az általános hatályú rendelkezés ügyben való alkalmazásának kizárása mellett a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi.

- [11] A Hgtv. 2. § (1) bekezdés 24. pontja szerint a hulladékbirtokos: a hulladéktermelő, továbbá bármely jogalany, akinek vagy amelynek a hulladék birtokában van.
- [12] A Hgtv. 2. § (7) bekezdés értelmében a hulladékgazdálkodással összefüggő, e törvényben nem szabályozott fogalmak, továbbá rendelkezések tekintetében a Polgári Törvénykönyvet, a számvitelről szóló törvényt, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényt, a környezetvédelmi termékdíjról szóló törvényt, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvényt kell alkalmazni.
- [13] A Hgtv. 3. § (1) bekezdés e) pontja alapján a hulladékot eredményező tevékenységek, valamint a hulladékgazdálkodás során - a Kvt.-vel összhangban - a következő alapelveket kell érvényesíteni: a szennyező fizet elve: a hulladéktermelő, a hulladékbirtokos vagy a hulladékká vált termék gyártója felelős a hulladék kezeléséért, a hulladékgazdálkodás költségeinek megfizetéséért.
- [14] A Hgtv. 6. § (5) bekezdése értelmében a hulladékkal történő környezetveszélyeztetés vagy környeztkárosítás esetén a Kvt. rendelkezései szerint kell eljárni.
- [15] A Hgtv. 31. § (1) bekezdése szerint a hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről.
- [16] A Hgtv. 84. § (1) bekezdés alapján a környezetvédelmi hatóság az e törvényben, valamint más jogszabályban meghatározott előírások teljesítése érdekében a hulladékbirtokost, a hulladék tulajdonosát, illetve a környezethasználót kötelezi
- a) a jogszabályban foglalt vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségeinek betartására, illetve a jogsértő állapot megszüntetésére, ha az abban foglalt előírásokat a hulladék birtokosa, tulajdonosa, illetve a környezethasználó megszegi, teljesülésüket elmulasztja, illetve a hulladékgazdálkodási engedélyhez vagy a minősítési engedélyhez kötött tevékenységet az engedélytől, a nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységet a nyilvántartástól eltérő módon gyakorolja;
- b) a környezetet veszélyeztető, szennyező, illetve károsító tevékenység felfüggesztésére, abbahagyására, az eredeti állapot helyreállítására.
- [17] Az Ákr. 3. § értelmében a hatóság a kizárólag kérelemre indítható eljárások kivételével hivatalból eljárást indíthat, a kérelemre indult eljárást jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén folytathatja. Hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, valamint e törvény keretei között felülvizsgálhatja a saját és a felügyelete alá tartozó hatóság döntését és eljárását.
- [18] Az Ákr. 62. § (1) bekezdése szerint, ha a döntéshozatalhoz nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, a hatóság bizonyítási eljárást folytat le.
- [19] A közigazgatási perben a bíróság az alperes határozatát felperes keresete alapján vizsgálta a Kp. szabályai szerint.
- [20] Az eljárásjogi jogsérelem, a tényállás tisztázatlansága körében a bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy alperes eljárása során eleget tett-e az Ákr. 3. §-ában és a 62. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi előírásoknak. Tényként megállapítható, hogy a hatóság tudomására 2020. február

28. napján, a NAV tájékoztatását követően jutott az a tény, hogy a perrel érintett hrsz. ingatlanon szakszerűtlenül tárolt vegyi anyagok találhatóak. Alperes ezt követően 2020. augusztus 5. napján értesítette arról felperest, hogy hivatalból eljárást indít, majd 2020. augusztus 27. napján meghozta a perrel érintett közigazgatási határozatot.

- [21] A Hgtv. 81. § (4) bekezdése szerint a jogszabályban meghatározott előírások teljesítése érdekében a hatóság a hulladékbirtokost, a hulladék tulajdonosát, illetve a környezethasználót kötelezni a jogsértő állapot megszüntetésére. Ezen jogszabályi környezetből is az a tény vezethető le, hogy a hulladékbirtokos, a hulladéktulajdonos vagy a környezethasználó adott esetben egymástól elkülönült, különböző személyek is lehetnek. Perbeli esetben a tényállás tisztázási kötelezettség körébe tartozik annak vizsgálata, hogy valóban a felperest terheli-e a jogszabályi kötelezettség vagy más személyek felelőssége is felmerülhet. Ennek vizsgálatával kapcsolatosan alperes hivatkozása szerint a közhiteles nyilvántartásból lekérdezte az ingatlan mindenkorai tulajdonosának adatait. Tényszerűen alperes 2020. március 9. napján helyszíni szemlét folytatott le, melynek megtartásáról az Ákr. 68. § (2) bekezdésre hivatkozással felperest nem értesítette, így azon felperesi részről senki nem vett részt, tudomása az ott megállapítottakról nem volt. A lefolytatott helyszíni ellenőrzés során az sem került rögzítésre, hogy a telephely őrzését végző személy feladatát kinek a megbízásából látja el, melynek tisztázását követően alperes tudomást szerzett volna arról a tényről, hogy a felperes 2020. június 9. napján történt birtokba lépését megelőzően ki volt az, aki az ellenőrzés időpontjában az ingatlanon található hulladék tényleges birtoklója volt.
- [22] A Kúria jelen perben is irányadó eseti döntésében kifejtett álláspontja szerint – alperes nyilatkozatával ellentétben – a felelősséget a Hgtv. szabályai szerint kell vizsgálni, ha azonban a hulladékgazdálkodási szabályok e körben nem adnak kellő iránymutatást, akkor figyelembe kell venni mögöttes szabályként a Ktv. 102. §-ában foglaltakat (Kfv.37.420/2015/8.). Erre a Hgtv. 2. § (7) bekezdése ad felhatalmazást.
- [23] A tényállás felderítése körében az sem tekinthető elhanyagolható ténynek, hogy felperes 2020. július 8. napján büntetőfeljelentést tett, melyre tekintettel nyomozás indult. Önmagában az a körülmény, hogy a hulladék termelője, a nem vonható felelősségre, mert jogutód nélkül megszűnt, még nem jelenti azt, hogy a 2015. december 15. napján bekövetkezett megszűnést követően ne lenne vizsgálható, hogy a hivatkozott ingatlan ki volt a birtokosa a szabálytalan hulladéktárolásnak a tudomásra jutásáig. Téves az az alperesi hivatkozás, hogy csak a jogutód nélkül megszűnt cég felelőssége lenne vizsgálható.
- [24] Nem vitásan a Ktv. 102. § (2) bekezdése alapján a tulajdonos, birtokos feladata a felelősség alóli mentesülés bizonyítása, ehhez azonban az Ákr. 5. §-ából is levezethetően a hatóságnak lehetőséget kell biztosítania az ügyfél számára, hogy az eljárás során észrevételt tegyen és lehetőséget kapjon a jogai és kötelezettségei megismerésére, ügyféli jogai gyakorlására.
- Alperesnek a Kp. 78. § (4) bekezdésben foglaltakra hivatkozása téves, hiszen azzal, hogy az eljárás megindításáról szóló értesítésben az alperes biztosította felperes részére a nyilatkozattételt, azonban ezzel felperes nem élt, még nem jelenti azt, hogy felperes a per szempontjából minden releváns ténnyel, körülménnyel tisztában lett volna. Hangsúlyozni szükséges, hogy a tényállás tisztázatlansága alapvetően jogkérdés, és nem ténykérdés, a Kp. 78. § (4) bekezdés szabályai pedig a bizonyítási eljárásra vonatkoznak, amit ténykérdés megítélése esetén kell lefolytatni. A felperes keresetlevelében nem azokat a tényeket, körülményeket vázolta, hogy pontosan mely személyeket és milyen okból kellene helyette köteleznie az alperesnek, és erre milyen bizonyítást kínál fel, csupán arra mutatott rá, hogy a

tényállás felderítése körében esetlegesen milyen lehetőségeket lehetett volna vizsgálnia alperesnek, melyre azonban nem került sor. A becsatolt közigazgatási iratokból alperes számára is ismert volt, hogy a helyszíni ellenőrzés időpontjában a felperes nem volt az ingatlan birtokában, a büntetőeljárás folyamatban léte pedig az ítélet meghozatalát megelőzően vált releváns információvá.

- [25] A bíróság álláspontja szerint alperes részben a tényállás feltáratlansága, részben eltérő jogi álláspontja okán elmulasztotta a hulladékgazdálkodási és a mögöttes környezetvédelmi szabályok alapján levezetni a felperes helytállási kötelezettségét, melyre tekintettel a felperes eljárásjogi jogsérelemre vonatkozó kereseti kérelmét megalapozottnak találta. A jogsérelem a jellege okán a bírósági eljárásban nem orvosolható, ezért a bíróság a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján alperes határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A megismételt eljárásban az alperesnek a tényállás felderítése körében vizsgálnia szükséges a speciális helyzetre tekintettel, hogy a hulladék tulajdonosának személye megállapítható-e, és vizsgálnia kell a Ktv. 102. § (2) bekezdése szerinti feltételek fennálltát.
- [26] A bíróság felperesnek a Ptk 7:96. §-ára hivatkozását nem találta alaposnak figyelemmel arra, hogy felperes örökösi minősége speciális, jelen eljárás tárgyát képező hulladékgazdálkodási kötelezés nem tekinthető hagyatéki tartozásnak, felperes helytállási kötelezettsége független a Ptk 5:42 § (1) bekezdésében foglalt visszerhes szerződés alapján jóhiszemű személlyel szemben fennálló korlátozott felelősségétől.
- [27] A bíróság a Kúria Kfv.37.420/2015/8 számú eseti döntésében foglaltakat az alkalmazandó jog azonosságára tekintettel irányadónak tekintette.
- [28] A perköltségről szóló rendelkezés az alábbiak szerint alakult a perben:
- [29] A felperes pernyertes, alperes pervesztes lett. Tekintettel arra, hogy a felperes perköltség megfizetése iránti igényt nem terjesztett elő, erről a bíróságnak rendelkeznie nem kellett.
- [30] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita elbírálásra iránti közigazgatási per és egyéb közigazgatási bírósági eljárás illetéke – a (2) és (4) bekezdésben foglaltak kivételével – 30.000.- forint. A per az Itv. 62. § (1) bekezdés a) pontja értelmében tárgyi illetékfeljegyzési jogos. A felmerült illeték az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján alperes személyes illetékmentességére tekintettel a Kp. 35. § alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén maradt.
- [31] Az ítélet ellen a Kp. 99. § (1) bekezdés alapján nincs helye fellebbezésnek, tekintettel arra, hogy törvény nem teszi lehetővé.

Miskolc, 2021. március 4.

dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk. a tanács elnöke, dr. Bana-Nagy Adrienn sk. előadó bíró, dr. Pocsainé dr. Cseuscsák Renáta sk. bíró